

18 Απριλίου, 1995

[ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ,
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΜΑΡΙΑ ΣΥΜΕΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ,

Εφεσείουσα,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ,

Εφεσίβλητων.

(Αναθεωρητική έφεση αρ. 1476)

5 *Κλινικά εργαστήρια — Αίτηση για εγγραφή στο Μητρώο Κλινικών Εργαστηρίων — Ο περί Εγγραφής και Λειτουργίας Κλινικών Εργαστηρίων Νόμος του 1988, Ν. 132/88 (ο Νόμος) — Ποιές οι απαιτούμενες προϋποθέσεις για εγγραφή — Η απόφαση του Συμβουλίου Κλινικών Εργαστηρίων να απορρίψει την αίτηση για τον λόγο ότι η αιτήτρια δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις του Νόμου κρίθηκε εύλογα επιτρεπτή και επικυρώθηκε.*

Διοικητικό Δίκαιο — Αιτιολογία διοικητικών αποφάσεων — Συμπληρώνεται και από τα στοιχεία των διοικητικών φακέλων.

10 Το αίτημα της εφεσείουσας για εγγραφή του εργαστηρίου της στο
Μητρώο Κλινικών Εργαστηρίων, που όπως ισχυρίστηκε διηύθυνε
προσωπικά, απορρίφθηκε από το Συμβούλιο Κλινικών Εργαστηρίων
για τον λόγο ότι δεν ικανοποιούσε τις πρόνοιες του άρθρου 4(5) και
15 την επιφύλαξη του εδαφίου 1 του άρθρου 7 του Νόμου. Σύμφωνα με
το άρθρο 4(5) του Νόμου, κλινικά εργαστήρια που υφίσταντο και λει-
τουργούσαν όταν τέθηκε σε ισχύ ο Νόμος μπορούν να εγγραφούν στο
Μητρώο νοουμένου ότι ο Διευθυντής τους ενεργούσε καλή τη πίστει
και προσωπικώς ως Διευθυντής τους.

20 Το πρωτόδικο Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η απόφαση του Συμ-
βουλίου ήταν επιτρεπτή και μέσα στα πλαίσια της διακριτικής του
εξουσίας. Επίσης δεν διαπίστωσε οποιοδήποτε σφάλμα στην αξιολό-
γηση των στοιχείων που υποβλήθηκαν από την εφεσείουσα.

Λόγοι έφεσης:

1. Έλλειψη επαρκούς αιτιολογίας στην πρωτόδικη απόφαση των λόγων απόρριψης της αίτησης της εφεσείουσας από το Συμβούλιο.
2. Εσφαλμένη ερμηνεία του Νόμου. 5
3. Εσφαλμένη διαπίστωση ότι η απόφαση του Συμβουλίου ήταν εύλογα επιτρεπτή.

Η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου απέρριψε την έφεση κατὰ πλειοψηφία και αποφάνθηκε ότι:

A. Υπό Αρτεμίδα Δ., συμφωνούντων και των Δικαστών Δημητριάδη, Χρυσοστομή και Κωνσταντινίδη: 10

1. Η απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου είναι απόλυτα αιτιολογημένη. Σε αυτή γίνεται ευρύτατη αναφορά στα στοιχεία του διοικητικού φακέλλου τα οποία μελετήθηκαν και αξιολογήθηκαν από το Συμβούλιο. 15
2. Σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία που έδωσε η εφεσείουσα, αυτή δεν ήταν διευθύντρια κλινικού εργαστηρίου όταν τέθηκε σε ισχύ ο Νόμος στις 22.7.1988. Προσπάθησε όμως να στήσει εργαστήριο λίγους μήνες πριν τη δημοσίευση του νόμου με την ενοικίαση ωρισμένων μηχανημάτων και την αγορά μεταχειρισμένου εργαστηριακού εξοπλισμού. Τα στοιχεία αυτά δεν ικανοποιούσαν τις προϋποθέσεις των πιο πάνω άρθρων του Νόμου, με αποτέλεσμα το Συμβούλιο να μη έχει άλλη επιλογή παρά τη λήψη αρνητικής απόφασης στο αίτημά της. 20

B. Υπό Πογιατζή, Δ.: 25

1. Η αιτιολογία που το Συμβούλιο επέλεξε να δώσει για την προσβαλλόμενη απόφαση από μόνη της είναι ανεπαρκής εφόσον είναι γενική και αόριστη. Ούτε και μπορεί να θεωρηθεί ότι συμπληρώθηκε από το περιεχόμενο του διοικητικού φακέλλου σύμφωνα με την αδιαμφισβήτητη αρχή του Διοικητικού Δικαίου για συμπλήρωση ανεπαρκούς αιτιολογίας. Η πρόσθετη και/ή συμπληρωματική μεταγενέστερη αιτιολογία που περιέχεται σε επιστολή του Εφόρου του Συμβουλίου ημερ. 21.2.1991 δεν μπορούσε και κακώς έχει χρησιμοποιηθεί για να συμπληρώσει την αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης που λή- 35

φθηκε στις 13.9.1990.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα εις βάρος της εφεσείουσας.

Έφεση.

- 5 Έφεση εναντίον της απόφασης Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου Κύπρου (Παπαδόπουλος, Δ.) που δόθηκε στις 28 Νοεμβρίου, 1991 (Προσφυγή αρ. 1028/90) με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή της εφεσείουσας εναντίον της απόρριψης αίτησής της ημερομηνίας 25.5.89, να της χορηγηθεί άδεια διεύθυνσης κλινικού εργαστηρίου.

Χρ. Τριανταφυλλίδης, για την εφεσείουσα.

Α. Χριστοφόρου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult.

- 15 ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ.: Την απόφαση της πλειοψηφίας, που απαρτίζουν οι δικαστές Δημητριάδης, Χρυσοστομής, Αρτεμίδης και Κωνσταντινίδης, θα δώσει ο δικαστής Χρ. Αρτεμίδης. Ο κ.Γ.Πογιατζής θα δώσει τη δική του διίστάμενη απόφαση.

- 20 ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Το Συμβούλιο Κλινικών Εργαστηρίων που συνεστήθη σύμφωνα με τις διατάξεις (άρθρο 3) του περί Εγγραφής και Λειτουργίας Κλινικών Εργαστηρίων Νόμου του 1988, Ν.132/88, απέρριψε αίτημα της εφεσείουσας να εγγράψει το εργαστήριο της στο Μητρώο Κλινικών Εργαστηρίων, που κατά τον ισχυρισμό της, διηύθυνε προσωπικά.

- 25 Η αιτήτρια έχει δίπλωμα Εργοδηγού Χημικού της Σχολής Βοηθών Ιατρικών Επαγγελμάτων της Αθήνας. Δεν είναι υπό συζήτηση ότι δεν διαθέτει τα ακαδημαϊκά ή άλλα προσόντα και ιδιότητα για εγγραφή, που απαριθμούνται στο άρθρο 7 εδάφιο 1 του Νόμου. Το αίτημά της όμως βασίζεται στην επιφύλαξη του
- 30 πιο πάνω άρθρου και τις ταυτόσημες διατάξεις του άρθρου 4, εδάφιο 5, που λέγει τα εξής:

“Κλινικά Εργαστήρια υφιστάμενα και λειτουργούντα κατά την ημερομηνία δημοσιεύσεως του παρόντος Νόμου εις την επίσημον εφημερίδα της Δημοκρατίας δύναται να εγ-

- γραφώσιν εις το Μητρώον ανεξαρτήτως των άλλων προνοιών του παρόντος Νόμου, νοουμένου ότι ο Διευθυντής ή οι Διευθυνταί του Κλινικού Εργαστηρίου ενήργουν καλή τη πίστει και προσωπικώς ως Διευθυνταί του Κλινικού Εργαστηρίου και νοουμένου ότι το Κλινικόν Εργαστήριον θα ικανοποιήση τους υπό του Συμβουλίου τεθησομένους επί σκοπώ διασφαλίσεως ευλόγως αποδεκτού επιπέδου εργασίας όρους εντός καθορισθησομένης υπό του Συμβουλίου προθεσμίας.” 5
- Για να υποστηρίξει το αίτημά της ο δικηγόρος της εφεσείδουσας απηύθυνε στο Συμβούλιο, στις 6.9.90, επιστολή στην οποία επισύναψε διάφορα δικαιολογητικά. Είναι αυτά τα στοιχεία που εξέτασε το Συμβούλιο και έκρινε πως δεν ικανοποιούσαν τις πρόνοιες του άρθρου 4(5) και της επιφύλαξης του άρθρου 7. 10
- Το πρωτόδικο Δικαστήριο απεφάνθη πως η επίδικη απόφαση του Συμβουλίου ήταν εύλογα επιτρεπτή και μέσα στα πλαίσια της διακριτικής του ευχέρειας. Επίσης δεν διαπίστωσε οποιοδήποτε σφάλμα στην αξιολόγηση των στοιχείων που υποβλήθηκαν από την ίδια την εφεσείδουσα. 15
- Στην ενώπιόν μας ειδοποίηση εφέσεως δίδονται τρεις λόγοι για την ανατροπή της πρωτόδικης απόφασης. Στον 1ο εκφράζεται παράπονο πως το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν αιτιολόγησε δεόντως την απόφαση του επί της ουσίας των δυο λόγων για τους οποίους το Συμβούλιο απέρριψε την αίτηση της εφεσείδουσας. Στο 2ο λόγο γίνεται εισήγηση πως το πρωτόδικο Δικαστήριο ερμήνευσε εσφαλμένα το Ν.132/88, ενώ στον 3ο πως έσφαλε όταν έκρινε ότι η απόφαση του Συμβουλίου ήταν εύλογα επιτρεπτή. Ο δικηγόρος της εφεσείδουσας διατείνεται πως η απόφαση του Συμβουλίου στηρίζεται σε πλανημένη εκτίμηση των στοιχείων που τέθηκαν ενώπιόν του. 20 25
- Δεν συμφωνούμε με καμιά από τις εισηγήσεις που έκαμε ενώπιόν μας ο δικηγόρος της εφεσείδουσας. Η απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου είναι απόλυτα αιτιολογημένη. Σε αυτή γίνεται ευρύτατη αναφορά σε όλα τα στοιχεία που η εφεσείδουσα υπέβαλε στο Συμβούλιο, τα οποία μελέτησε και αξιολόγησε. 30
- Τα στοιχεία αυτά είναι στο διοικητικό φάκελο. Μολονότι δεν είναι δικό μας έργο να τα αξιολογήσουμε, για να υποκαταστήσουμε με τη δική μας κρίση αυτή του Συμβουλίου, έχουμε την άποψη πως με τέτοια δικαιολογητικά η απόφαση του Συμβουλίου δεν μπορούσε να ήταν διαφορετική. 35

Ο Νόμος εδημοσιεύθη και τέθηκε σε ισχύ στις 22.7.88. Η εφε-
 5 σείουσα δεν ήταν τότε διευθύντρια κλινικού εργαστηρίου, στο
 οποίο εργαζόταν προσωπικά και καλή τη πίστει, εφόσον ήταν
 υπάλληλος στο βιοϊατρικό εργαστήριο κάποιου Χάρη Χαριλά-
 10 ου. Ο τελευταίος απλώς βεβαιώνει εγγράφως πως μετά από επι-
 θυμία της εφεσείουσας της παρείχε διευκολύνσεις για να κάνει
 ορισμένες αναλύσεις επειγουσής φύσεως δικών της πελατών.
 Της έδωσε μάλιστα και εργαστηριακά διαλύματα. Επιπροσθέ-
 15 τως, το μόνο που δείχνουν τα στοιχεία που έδωσε η εφεσείουσα
 είναι πως, 2, 3 μήνες πριν τη δημοσίευση του Νόμου, προσπα-
 θούσε να στήσει εργαστήριο. Έγγραφο της 16.5.88 λέγει πως
 ενοικίασε για ένα χρόνο ορισμένα μηχανήματα, ενώ στις 5.6.89
 ένα άλλο παρουσιάζεται ως πωλητήριο μεταχειρισμένου εργα-
 20 στηριακού εξοπλισμού. Σε άλλο έγγραφο μια Μαρία Κουλέρ-
 μου βεβαιώνει πως η εφεσείουσα την επισκέφθηκε το 1984 για να
 αγοράσει τον εργαστηριακό εξοπλισμό κάποιου μικροβιολόγου
 που απουσίαζε στο εξωτερικό. Το 1988 όμως επέστρεψε ο ιδιο-
 κτήτης του και επανήρχισε την εργασία του. Προφανώς, με αυ-
 τή τη βεβαίωση η εφεσείουσα επιχειρούσε να αποδείξει πως είχε
 20 πρόθεση από το 1984 να ανοίξει μικροβιολογικό εργαστήριο.

Με αυτά τα στοιχεία, που η ίδια η εφεσείουσα έδωσε στο Συμ-
 5 βούλιο, η επίδικη απόφαση, επαναλαμβάνουμε, δεν μπορούσε να
 ήταν παρά μόνον αρνητική.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα εις βάρος της εφεσείουσας.

25 ΠΟΠΙΑΤΖΗΣ, Δ: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Στις
 22/7/88 ψηφίστηκε ο περί Εγγραφής και Λειτουργίας Κλινικών
 Εργαστηρίων Νόμος του 1988 (Νόμος αρ. 132/88) με τον οποίο
 εγκαθιδρύθηκε το Συμβούλιο Κλινικών Εργαστηρίων με αρμοδιό-
 30 τητα σε θέματα που αφορούν την εγγραφή και λειτουργία των κλι-
 νικών εργαστηρίων καθώς και την τήρηση Μητρώου Κλινικών
 Εργαστηρίων.

Σύμφωνα με το άρθρο 4(1) του εν λόγω Νόμου, τίθεται ως προ-
 35 ύποθεση της λειτουργίας στη Δημοκρατία οποιουδήποτε κλινικού
 εργαστηρίου η εγγραφή του και η έκδοση αναφορικά με αυτό σχε-
 τικού πιστοποιητικού εγγραφής. Η εγγραφή γίνεται από το Συμ-
 βούλιο Κλινικών Εργαστηρίων, κατόπιν αιτήσεως που υποβάλλε-
 ται προς αυτό πάνω σε καθορισμένο έντυπο (Βλ. άρθρο 4(2) του
 Νόμου). Το Συμβούλιο εξετάζει την αίτηση και σε περίπτωση που
 ικανοποιείται ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις που καθορίζει ο

Νόμος, εγγράφει το κλινικό εργαστήριο και εκδίδει το σχετικό πιστοποιητικό (βλ. άρθρο 4(3) του Νόμου). Γίνεται ειδική πρόβλεψη στο άρθρο 4(5) του Νόμου αναφορικά με όσα κλινικά εργαστήρια υφίσταντο και λειτουργούσαν κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του εν λόγω Νόμου στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας. Σύμφωνα με την ειδική αυτή πρόνοια, το καθένα από τα εργαστήρια αυτά μπορεί να εγγραφεί στο Μητρώο, ανεξάρτητα από τις άλλες πρόνοιες του Νόμου, νοουμένου ότι ο Διευθυντής του ενεργούσε καλή τη πίστει και προσωπικώς ως Διευθυντής του και νοουμένου ότι θα ικανοποιήσει, μέσα σε τακτική προθεσμία, οποιουσδήποτε όρους που θα ήθελε θέσει το Συμβούλιο Κλινικών Εργαστηρίων προς το σκοπό της διασφάλισης ότι η εργασία που θα διεξάγεται σ' αυτό θα είναι εύλογα αποδεκτού επιπέδου.

Το άρθρο 7 του Νόμου περιέχει πρόνοιες σχετικές με τη διεύθυνση όλων των κλινικών εργαστηρίων και τα προσόντα που θα πρέπει να κατέχει το πρόσωπο του Διευθυντή. Στο εδάφιο 1 απαριθμούνται τα προσόντα του Διευθυντή, ακαδημαϊκά και άλλα, και μετά ακολουθεί η πιο κάτω επιφύλαξη:

“Νοείται ότι πάς όστις κατά την ημερομηνίαν δημοσιεύσεως του παρόντος Νόμου εις την επίσημον εφημερίδα της Δημοκρατίας ενήργει καλή τη πίστει και προσωπικώς ως Διευθυντής Κλινικού Εργαστηρίου θα δύναται, ανεξαρτήτως των άλλων προνοιών του παρόντος Νόμου, να διευθύνη κλινικόν εργαστήριον, νοουμένου ότι θα ικανοποιήση τους υπό του Συμβουλίου τεθησομένους επί σκοπώ διασφαλίσεως ευλόγως αποδεκτού επιπέδου εργασίας όρους εντός καθορισθησομένης υπ' αυτού προθεσμίας.”

Η πιο πάνω επιφύλαξη επαναλαμβάνει ουσιαστικά το περιεχόμενο του εδαφίου 5 του άρθρου 4 του Νόμου, στο οποίο έχω ήδη αναφερθεί.

Στις 25/5/89 η Αιτήτρια υπέβαλε προς το Συμβούλιο Κλινικών Εργαστηρίων (εφεξής το “Συμβούλιο”) “Αίτηση Εγγραφής Διευθύντριας Κλινικού Εργαστηρίου” βάσει των προνοιών του Νόμου, στην οποία αναφέρει ότι είναι κάτοχος πτυχίου Εργοδηγών Χημικών της Ιδιωτικής Επαγγελματικής Σχολής “ΠΑΣΤΕΡ” Θεσσαλονίκης, ημερομηνίας 5/8/77, και ότι το εργαστήριο του οποίου ζητούσε να εγγραφεί Διευθύντρια άρχισε τη λειτουργία του την 1/6/88 στην οδό Κυριακού Μάτση αρ. 44Α στη Νέα Έγκωμη, Λευκωσία. Αναφέρει επίσης ότι είχε εργοδοτηθεί σε διάφορα κλινικά εργαστήρια και ότι ο τελευταίος της εργοδότης ήταν ο κ. Χάρης

Χαριλάου στην υπηρεσία του οποίου εισήλθε το 1985 και συνέχισε μέχρι το 1990. Στην αίτησή της αυτή η Εφεσείουσα επεσύναψε αριθμό πιστοποιητικών.

5 Είναι γεγονός αδιαμφισβήτητο ότι το πτυχίο που έχει η Εφεσείουσα δεν περιλαμβάνεται στα ειδικά ακαδημαϊκά προσόντα του άρθρου 7(1) του Νόμου και ότι, για να επιτύχει το αίτημά της, θα πρέπει να ικανοποιήσει το Συμβούλιο ότι η περίπτωση της εμπίπτει στην πρόνοια του εδαφίου 5 του άρθρου 4 και, κατ' επέκταση, στην επικύλαξη του εδαφίου 1 του άρθρου 7 του Νόμου.
10

Στα πλαίσια της έρευνας που διεξήχθη αναφορικά με την αίτηση της Εφεσείουσας, το Συμβούλιο κάλεσε και δέχθηκε την Εφεσείουσα σε προσωπική συνέντευξη στις 17/7/90. Κατά τη συνέντευξη εκείνη η Εφεσείουσα διευκρίνισε ότι τόσο μετά τη δημοσίευση του Νόμου όσο και μετά την υποβολή της αίτησής της συνέχισε να εργοδοτείται στο εργαστήριο του κ. Χαριλάου μέχρι και τις 30/6/90.
15

Στις 6/9/90 η Εφεσείουσα απέστειλε στο Συμβούλιο επιστολή μέσω της δικηγόρου της με την οποία καλούσε το Συμβούλιο να προβεί σε άμεση έγκριση της αίτησής της και στην οποία επεσύναψε τέσσερα άλλα πιστοποιητικά.
20

Όπως προκύπτει από το φάκελο της υπόθεσης, στο μέρος του εντύπου της αίτησης που προορίζεται για επίσημη χρήση, καταγράφηκε η πιο κάτω χειρόγραφη απόφαση: “Δεν πληρεί τους προβλεπόμενους από το νόμο όρους εγγραφής. Τα αποδεικτικά στοιχεία που έφερε δεν έπεισαν το Συμβούλιο ότι ενεργούσε προσωπικώς σαν Διευθύντρια εργαστηρίου και ‘καλή τη πίστει’ κατά την ημέρα εφαρμογής του νόμου”. Ακολουθούν οι υπογραφές έξι μελών από τα επτά μέλη του Συμβουλίου τα οποία σύμφωνα με το Νόμο αποτελούν απαραίτητα.
25
30

Στις 13/9/90 το Συμβούλιο απέστειλε στην Εφεσείουσα την ακόλουθη επιστολή υπογραμμένη από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας:

35 “Αναφέρομαι στην αίτηση σας με ημερ. 25.5.89, όπως χορηγηθεί άδεια διεύθυνσης κλινικού εργαστηρίου και σας πληροφορώ ότι το Συμβούλιο Κλινικών Εργαστηρίων αφού μελέτησε την αίτηση σας σε συνεδρία του της 17.7.90, αποφάσισε να μην την εγκρίνει για τους πιο κάτω λόγους:

- (α) δεν κατέχετε τα απαιτούμενα από το εδ.1 του άρθρου 7 του περί Εγγραφής Κλινικών Εργαστηρίων Νόμου, ειδικά προσόντα, και
- (β) το Συμβούλιο δεν πείστηκε από τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίσατε ότι, ενεργούσατε καλή τη πίστει και προσωπικώς σαν Διευθύντρια εργαστηρίου κατά την ημερομηνία δημοσίευσής του πιο πάνω Νόμου.” 5

Εναντίον της απόφασης αυτής η Εφεσείουσα καταχώρησε στις 24/11/1990 την προσφυγή με αριθμό 1028/90 ισχυριζόμενη ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι προϊόν νομικής πλάνης και/ή πλάνης περί τα πράγματα, ότι το Συμβούλιο δεν διεξήγαγε τη δέουσα έρευνα και/ή αγνόησε τα υποβληθέντα αποδεικτικά στοιχεία, ότι είναι αποτέλεσμα υπέρβασης ή κατάχρησης εξουσίας και επίσης στερείται της δέουσας αιτιολογίας. 10

Σ’ απάντηση επιστολής εκ μέρους του Γενικού Εισαγγελέα προς το Συμβούλιο με την οποία ζητούσε να υποβληθούν σ’ αυτόν όλα τα γεγονότα που αφορούν την υπόθεση για τους σκοπούς σύνταξης της Ένστασης στην πιο πάνω προσφυγή, ο Έφορος του Συμβουλίου απέστειλε στο γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα επιστολή με ημερομηνία 21/2/91 στην οποία εκθέτει τα γεγονότα και καταλήγει ως εξής στην παράγραφο 5: 15

“5. Αφού μελέτησε όλα τα δεδομένα με προσοχή, το Συμβούλιο απέρριψε την αίτηση της κας Ιωάννου για τους εξής λόγους:

- (ι) δεν έπεισε το Συμβούλιο για την καλή της πίστη, δεδομένου ότι κατείχε το δίπλωμα της από το 1977 και άνοιξε εργαστήριο (1.6.88) μόλις ενάμισυ μήνα πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου (22.7.88), και 25
- (ιι) το χρονικό διάστημα για το οποίο δηλώνει η αιτήτρια ότι λειτουργεί κλινικό εργαστήριο από τη μια θεωρείται πολύ μικρό ενώ από την άλλη το ότι, εργαζόταν ταυτόχρονα σε άλλο εργαστήριο δεν έπεισε το Συμβούλιο ότι ενήργει προσωπικώς ως Διευθνής.” 30

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να λεχθεί ότι, όπως προκύπτει από την Ένσταση του Συμβουλίου στην προσφυγή της Εφεσείουσας, η οποία ετοιμάστηκε εκ μέρους του Γενικού Εισαγγελέα, 35

5 η αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης υπό τη μορφή που αναφέρεται στην παράγραφο 5(ι) (ιι) της πιο πάνω επιστολής του Εφόρου, ημερομηνίας 21/2/91, υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο και προβλήθηκε τουλάχιστο ως συμπληρωματική εκείνης που περιέχεται στην επιστολή του Συμβουλίου προς την Εφεσείουσα με ημερομηνία 13/9/90.

10 Με την εκκαλούμενη απόφασή του το πρωτόδικο Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή της Εφεσείουσας και επικύρωσε στην ολότητά της την προσβαλλόμενη διοικητική απόφαση την οποία έκρινε ότι ήταν εύλογα επιτρεπτή στο Καθ' ού η Αίτηση Συμβούλιο, αφού υιοθέτησε την παραδεδεγμένη γενική αρχή του Διοικητικού Δικαίου, σύμφωνα με την οποία η υποκειμενική εκτίμηση των στοιχείων που συλλέγει η Διοίκηση στη διάρκεια της έρευνας που διεξάγει, αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα της 15 Διοίκησης και εκφεύγει του Δικαστικού ελέγχου. Ταυτόχρονα το πρωτόδικο Δικαστήριο απέρριψε τον ισχυρισμό της Εφεσείουσας ότι το Συμβούλιο ενήργησε κάτω από το βάρος πλάνης, είτε ως προς τα πράγματα, είτε ως προς το νόμο. Αναφορικά με την αιτιολογία το πρωτόδικο Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι επαρκώς αιτιολογημένη εφόσο η αιτιολογία που περιέχεται στο κείμενο της απόφασης, όπως αυτή 20 κοινοποιήθηκε στην Εφεσείουσα με την επιστολή του Συμβουλίου ημερομηνίας 13/9/90, συμπληρώνεται από το περιεχόμενο του διοικητικού φακέλου ο οποίος είχε κατατεθεί ως τεκμήριο.

25 Με την παρούσα έφεσή της η Εφεσείουσα προσβάλλει την πρωτόδικη απόφαση στο σύνολό της.

30 Στο παρόν στάδιο θα ασχοληθώ με το επίδικο θέμα της αιτιολογίας. Διαφωνώ με την άποψη της πλειοψηφίας ότι δεν εντοπίζεται οποιοδήποτε σφάλμα στην πρωτόδικη απόφαση, το οποίο εγείρεται στην παρούσα έφεση. Ένα από τα κύρια ερείσματα της πρωτόδικης απόφασης είναι το συμπέρασμα ότι η προσβαλλόμενη διοικητική απόφαση είναι επαρκώς αιτιολογημένη. Αν το συμπέρασμα αυτό είναι λανθασμένο και αν η προσβαλλόμενη απόφαση 35 πάσχει επειδή στερείται της δέουσας αιτιολογίας, δεν μπορεί να λεχθεί ότι ήταν εύλογα επιτρεπτή στη Διοίκηση. Θα προσπαθήσω στη συνέχεια να δικαιολογήσω την άποψη μου ότι η προσβαλλόμενη διοικητική απόφαση στερείται της δέουσας αιτιολογίας και θα έπρεπε, ως εκ τούτου, να είχε ακυρωθεί.

40 Το πρώτο ερώτημα που εγείρεται επί του προκειμένου είναι κατά πόσο η αιτιολογία που περιέχεται στην επιστολή του Συμ-

βουλίου προς την Εφεσείουσα με ημερομηνία 13/9/90 είναι επαρκής ή όχι. Κριτήριο για την επάρκεια της αιτιολογίας είναι η δυνατότητα την οποία παρέχει, αφ' ενός, στο διοικούμενο του οποίου τα συμφέροντα επηρεάζονται, να αντιληφθεί το συλλογισμό που ακολούθησε η Διοίκηση για να καταλήξει στην προσβαλλόμενη απόφασή της, και, αφ' ετέρου, τη δυνατότητα που παρέχει στο διοικητικό Δικαστήριο να ασκήσει τον επιβαλλόμενο έλεγχο σύμφωνα με το άρθρο 146 του Συντάγματος. Αιτιολογία η οποία δεν πληρεί τα πιο πάνω κριτήρια, είτε επειδή είναι πολύ γενική ή αόριστη, είτε επειδή επαναλαμβάνει απλώς τις πρόνοιες του Νόμου, είτε επειδή είναι δυνατό να εφαρμόζεται σε περιπτώσεις με εντελώς διάφορα γεγονότα, θεωρείται ανεπαρκής και καθιστά τη διοικητική απόφαση αναίτιολογητη και υποκείμενη σε ακύρωση.

Με βάση τα πιο πάνω, έχω εξετάσει με προσοχή την παράγραφο (β) της επιστολής του Συμβουλίου ημερομηνίας 13/9/90 η οποία περιέχει την αιτιολογία που το Συμβούλιο επέλεξε να δώσει για την προσβαλλόμενη απόφαση και έχω καταλήξει στο συμπέρασμα ότι από μόνη της η αιτιολογία αυτή είναι ανεπαρκής, εφόσον είναι γενική και αόριστη. Προφανώς, το πρωτόδικο Δικαστήριο έχει καταλήξει στο ίδιο συμπέρασμα, αφού στην απόφασή του αναφέρει ότι η αιτιολογία αυτή συμπληρώνεται από το περιεχόμενο του διοικητικού φακέλου. Ποιό είναι, όμως το περιεχόμενο του διοικητικού φακέλου; Έχω διεξέλθει ολόκληρο το φάκελο και το μόνο που μπορεί να εκληφθεί ως συμπληρωματική αιτιολογία είναι η επιστολή του Εφόρου του Συμβουλίου προς το Γενικό Εισαγγελέα, η οποία είχε σταλεί στις 21/2/91 για τους σκοπούς της σύνταξης της Ένστασης του Συμβουλίου στην προσφυγή της Εφεσείουσας. Η επιστολή όμως αυτή δε φαίνεται να υποστηρίζεται από οποιαδήποτε σημείωση ή πρακτικό του ίδιου του Συμβουλίου, είναι δε πολύ μεταγενέστερη της ημερομηνίας έκδοσης της προσβαλλόμενης διοικητικής απόφασης, κάτι που διέφυγε της προσοχής του πρωτόδικου Δικαστηρίου, οι δε δικηγόροι των διαδίκων είχαν στηρίξει τα περισσότερα επιχειρήματα που πρόβαλαν ενώπιον μας, στο περιεχόμενο της εν λόγω επιστολής του Εφόρου περιλαμβανομένων εκείνων που αναφέρονταν στα κριτήρια που η εν λόγω επιστολή παρουσίαζε τη Διοίκηση ότι είχε εφαρμόσει για να καταλήξει στην προσβαλλόμενη απόφασή της και τα οποία ήταν, κατά την Εφεσείουσα, εξωγενή και ασύμφωνα προς το περιεχόμενο των άρθρων 4 και 7 του Νόμου.

Η αδιαμφισβήτητη γενική αρχή του Διοικητικού Δικαίου, σύμ-

- φωνα με την οποία η αιτιολογία που περιέχεται στο κείμενο της προσβαλλόμενης απόφασης μπορεί να κριθεί ως επαρκής αν συμπληρώνεται από το περιεχόμενο του διοικητικού φακέλου, δεν ισχύει σε περιπτώσεις, όπως η παρούσα, στις οποίες, μεταγενέστερα της έκδοσης της επίδικης απόφασης, καταβάλλεται προσπάθεια παροχής πρόσθετης αιτιολογίας με σκοπό να καταστεί η δοθείσα αιτιολογία επαρκής. Έπεται ότι η πρόσθετη και/ή συμπληρωματική μεταγενέστερη αιτιολογία που περιέχεται στην επιστολή του Εφόρου του Συμβουλίου με ημερομηνία 21/2/91, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί, και κακώς έχει χρησιμοποιηθεί, για να καταστήσει επαρκή την αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης, η οποία περιέχεται στην επιστολή του Συμβουλίου ημερομηνίας 13/9/90, για την οποία έχω ήδη αποφανθεί ότι είναι, από μόνη της, ανεπαρκής.
- 15 Εν όψει όλων των πιο πάνω, η έφεση πρέπει να επιτύχει, η δε προσβαλλόμενη απόφαση του Συμβουλίου να ακυρωθεί στην ολόκλητά της με έξοδα της κατ' έφεση διαδικασίας σε βάρος του Συμβουλίου, τα οποία να υπολογιστούν από τον Πρωτοκολλητή.

Η έφεση επιτυγχάνει με έξοδα.